

Sygn. akt I C 2864/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Różalska - Danilczuk

Protokolant: Dominika Smolska

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2014 roku w Warszawie

sprawy z powództwa W. J.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o bezpodstawne wzbogacenie

1. oddała powództwo w zakresie kwoty 5675, 81 zł (pięć tysięcy sześćset siedemdziesiąt pięć złotych 81/100 groszy),
2. zasądza od powoda W. J. na rzecz pozwanego (...) Bank (...) S.A. kwotę 1217,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. Akt I C 2864/13

UZASADNIENIE

W dniu 24 czerwca 2013r. do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieście wpłynął pozew W. J., reprezentowanego przez syna P. J., przeciwko (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.. Powód domagał się zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kwoty 6.078, 20 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu, wskazując na datę sporządzenia pisma tj. 20 czerwca 2013r., do dnia zapłaty, a także zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów dojazdów pełnomocnika powoda na rozprawę.

W uzasadnieniu żądania strona powodowa wskazała, iż na skutek niedopełnienia warunków umowy z dnia 16 kwietnia 2007r. pozwana wystawiła przeciwko powodowi w dniu 22 stycznia 2010r. bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu nadał częściowo- w zakresie należności głównej w wysokości 7.894, 06 zł- klauzulę wykonalności przeciwko powodowi postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2010r., sygn. I Co 1482/10. W oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków M. S.wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi o sygn. Akt KM (...)w dniu 3 sierpnia 2010r. W trakcie postępowania egzekucyjnego, w dniu 21 marca 2011r., pozwana dokonała cesji wierzytelności na rzecz Prokura(...) we W.. Powód wskazał, iż roszczenie, co do którego pozwana wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny oraz roszczenie, którego cesji dokonała, jest tożsame. Pomimo powyższego, egzekucja była prowadzona w dalszym ciągu na rzecz (...) Bank (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w W.aż do czasu jej umorzenia i ustalenia kosztów postępowania postanowieniem z dnia 12 czerwca 2012r. Powód wskazuje, iż już po sprzedaży roszczenia Komornik wyegzekwował od niego kwotę w wysokości 6078, 20 zł, stanowiącą żądanie pozwu, z czego: 5675, 81 zł przekazano wierzycielowi, zaś tytułem opłaty stosunkowej pobranej od dłużnika ustalono kwotę w wysokości 402, 39 zł, na dowód czego załączył zaświadczenie Komornika Sądowego. W ocenie strony powodowej powód nie był zobowiązany do świadczenia na rzecz pozwanego, tylko względem nabywcy wierzytelności, stąd jako podstawę swojego roszczenia wskazał art. 410 par. 2 w zw. z art.. 405 k.c., podkreślając, iż w niniejszej sprawie nie może mieć zastosowania art. 411 pkt 1 k.c. Powód wskazywał, iż nie był

świadomy faktu nienależności świadczenie z uwagi na prowadzoną wobec niego dużą ilość postępowań egzekucyjnych, co prowadziło do braku rozeznania powoda co do osoby wierzyciela, w szczególności, iż powód nie posiadał wiedzy specjalistycznej do skutków umowy cesji wierzytelności. Powód wskazał, iż o zasadności roszczenia przesądza również art. 5 k.c., gdyż powód może zostać zmuszony do dwukrotnej spłaty tego samego zobowiązania. Ponadto, jako podstawę prawną zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego powód wskazał art. 415 k.c.

W dniu 27 sierpnia 2013r. Sąd nakazał zapłatę pozwanemu na rzecz powoda kwoty w wysokości 6.078, 20 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 czerwca 2013r. do dnia zapłaty oraz kwoty 304 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty strona powodowa zaskarżyła nakaz zapłaty z dnia 27 sierpnia 2013r. w części, w jakiej nakazuje zapłatę pozwanemu kwoty 5675, 81 zł tj. sumę kwot przekazanych pozwanemu przez organ egzekucyjny i wniosła o oddalenie powództwa w części objętej sprzeciwem tj. 5675, 81 zł, rozpoznanie sprawy pod nieobecność pozwanego, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Strona pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, przyznała, iż strony łączyła umowa kredytowa z dnia 16 kwietnia 2007r., także iż pozwana wystawiła przeciwko powodowi bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu nadał częściowo- w zakresie należności głównej w wysokości 7.894, 06 zł- klauzulę wykonalności przeciwko powodowi postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2010r., sygn. I Co (...), a także iż pozwany dokonał umowy cesji wierzytelności na rzecz Prokura (...) we W.. Strona powodowa przyznała, iż o powyższym fakcie nie zawiadomiła organu egzekucyjnego. Po dniu dokonania cesji wierzytelności wyegzekwowana należność w wysokości 5675, 81 zł, pozwany zaznacza jednak, iż wszelkie kwoty przekazane mu przez komornika były niezwłocznie przekazywane na rachunek nabywcy wierzytelności. Pozwany zaprzecza, iż powód nie miał wiedzy o dokonanej umowie cesji wierzytelności, powołując się na załączone do pozwu zawiadomienia wystosowane zarówno przez cedenta, jak i cesjonariusza. Tym samym, w ocenie pozwanego, w niniejszym postępowaniu mogą zachodzić przesłanki art. 411 pkt 1 k.c. Jednocześnie, pozwany wskazuje, iż w niniejszym stanie faktycznym nie mogą mieć zastosowania zasady współżycia społecznego, gdyż (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. cała kwotę przekazała na rzecz nabywcy wierzytelności, tym samym po stronie powoda nie doszło do zubożenia. Pozwany podkreślił, iż fakt zaspokojenia nabywcy wierzytelności skutkuje tym, iż nie może się on domagać długu od powoda. Ustosunkowując się do zarzutu prowadzenia przez nabywcę wierzytelności nowego postępowania przeciwko powodowi przed Sądem Rejonowym Lublin Zachód w Lublinie, strona powodowa wskazuje, iż postępowanie prowadzone przez nowego wierzyciela dotyczy części wierzytelności nieobjętej nadaną przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków klauzulą wykonalności.

Na rozprawie w dniu 18 marca 2014r. pełnomocnik powoda podtrzymał swoje stanowisko w sprawie oraz wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według załączonego spisu kosztów, zaś pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa powołując się na treść art. 452 i 356 par. 2 kc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie załączonych do pozwu dokumentów oraz faktu przyznania przez stronę pozwaną (karta 20), sąd uznał za nie budzące wątpliwości, iż strony łączyła umowa kredytowa, na podstawie której został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu nadał częściowo- w zakresie należności głównej w wysokości 7.894,06 zł- klauzulę wykonalności przeciwko powodowi postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2010r., sygn. I Co 1482/10 (karta nr 8, 9). W oparciu o przedmiotowy tytuł wykonawczy, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia- Krzyków M. S. wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi o sygn. akt KM 2519/10 w dniu 3 sierpnia 2010r. W trakcie postępowania egzekucyjnego, w dniu 21 marca 2011r., pozwana dokonała cesji wierzytelności na rzecz Prokura (...) we W.(k. 2, 10, 11, 20). Pismem z dnia 19 kwietnia 2011r. nabywca wierzytelności poinformował dłużnika o umowie cesji wskazując wysokość długu, rachunek bankowy wierzyciela i osobę upoważnioną w jego imieniu do kontaktu z dłużnikiem (k.11). Pozwany, w kolejnym piśmie, również datowanym na dzień 19 kwietnia 2011r. (k. 10), poinformował powoda o dokonaniu przelewu wierzytelności.

Niewątpliwe oba pisma znajdowały się w posiadaniu powoda, który załączył je do pozwu (k 10,11). Nie są wiarygodne twierdzenie powoda, jakoby nie był w stanie przeanalizować treści obu pism i odnieść je do już istniejących długów, szczególnie, iż w piśmie nabywcy wierzytelności widniał numer kontaktowy, pod który dłużnik przy wykazaniu minimum staranności, celem ochrony swoich interesów, mógł zadzwonić. Jednocześnie, powód nie potwierdził, nawet poprzez podanie sygnatur spraw, faktu wielości toczących się przeciw niemu postępowań egzekucyjnych- co pozostaje bez znaczenia dla uznania, iż przy dochowaniu standardu zwykłej staranności w dbałości o swoje sprawy, powinien znać źródła zaciągniętych przez niego zobowiązań i konsekwencje braku ich spłaty.

Egzekucja komornicza prowadzona przez Komornika M. S. zakończyła się wyegzekwowaniem kwoty 9.183, 20 zł, z czego 7.894, 06 zł stanowiło kwotę główną. Na podstawie załączonego zaświadczenia Komornika, uwzględniającego zestawienie kwot, które wpłynęły na konto pozwanego po dniu 21.03.2011r. (k.13) Sąd ustalił, iż na rzecz pozwanego po dokonaniu cesji wierzytelności przekazano kwotę 5675, 81 zł, zaś kwotę 402, 39 zł pobrano tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego (k.12,13).

Sąd dał wiarę twierdzenia pozwanego, iż wyegzekwowane kwoty zostały przekazane na rzecz nabywcy wierzytelności, na co wskazuje zestawienie z k. 37. Podkreślić należy, iż pozwany powołał świadka I. W. na okoliczność przekazania nabywcy wierzytelności wszelkich środków uzyskanych z egzekucji, jednakże pełnomocnik powoda, na rozprawie w dniu 18 marca 2014r. wskazał, iż nie kwestionuje tych okoliczności (k. 82), stąd w ocenie Sądu nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia powołanego dowodu.

Pismem z dnia 17 maja 2013r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 6078, 20 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 405 k.c. „kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe, do jej zwrotu w naturze”. Przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu stosują się w szczególności do świadczenia nienależnego, którym, stosownie do art. 410 k.c., jest m.in. sytuacja, gdy ten, który je spełnił, nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył.

Ocena niniejszego stanu faktycznego sprowadzała się do zbadania, czy po stronie powoda doszło do zubożenia.

Podkreślić należy, iż formuła bezpodstawnego wzbogacenia jest tak szeroka, że pozwala rozumieć ją jako ogólną zasadę, iż „nikt nie może się wzbogacić kosztem drugiego (vide: wyrok SN z dnia 2 sierpnia 2007r., sygn. V CSK 152/07). W ocenie sądu zubożenie wiąże się z ujemnym stanem majątkowym po stronie osoby, której kosztem wzbogacił się inny podmiot. W przypadku, gdy taki stan nie zachodzi, nie można mówić o spełnieniu wszystkich przesłanek bezpodstawnego wzbogacenia. Uwzględnienie roszczenia z tego tytułu nie może doprowadzić do tego, aby stan majątku pozwanego był dodatni- celem tej regulacji jest doprowadzenie jedynie do wyrównania kwoty ewentualnego zubożenia i powstałej szkody, stosownie do zasady pełnej rekompensaty.

Sąd wziął również pod uwagę stan wiedzy powoda w zakresie zmiany osoby wierzyciela. Stosownie do art. 411 k.c., nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający je wiedział, iż nie był do świadczenia zobowiązany. Powód został poinformowany przez zarówno Zbywcę wierzytelności, jak i jej Nabywcę, o osobie nowego wierzyciela. Zachowując należytą staranność w dbałości o swoje interesy, mógł uzyskać wiedzę co do dokonanej umowy, a następnie o powyższym fakcie poinformować Komornika Sądowego.

Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 5 k.c. Przyznać należy, iż pozwany nie zgłosił faktu zawarcia takiej umowy organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne, ze zgromadzonego materiału wynika jednakże, iż pozwany przekazywał regularnie kwoty przelane na jego rachunek nowemu wierzycielowi. Jednakże, stosownie do art. 356 par 2 k.c., który miał zastosowanie w niniejszym stanie faktycznym, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia od osoby trzeciej, nawet jeśli działałaby bez wiedzy dłużnika. Artykuł 452 k.c. statuuje natomiast ochronę dłużnika w

zakresie, w jakim wierzyciel skorzystał ze świadczenia spełnionego do rąk osoby nieuprawnionej czyli w tym wypadku co do całości kwoty przelanej przez zbywcę wierzycielności na konto nabywcy.

Sąd oddalił roszczenie w części, gdyż stosownie do art. 504 k.p.c. nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym przeciwko któremu w całości lub części nie wniesiono skutecznie sprzeciwu, ma skutki prawomocnego wyroku. Ponadto, stosownie do art. 505 k.p.c., w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu, nakaz zapłaty traci moc. W niniejszym stanie faktycznym pozwany wniósł sprzeciw w części tj. co do kwoty 5675, 81 zł, zaś nakaz zapłaty uprawomocnił się co do pozostałej części żądania. Tym samym, należało oddalić roszczenie ponad kwotę zasądzoną prawomocnym nakazem zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i obciążył nimi powoda jako przegrywającego sprawę w większej części tj. co do kwoty 5675, 81 zł- żądanie powoda zostało oddalone w około 92%.

Sąd nie uznał za właściwe nie obciążanie kosztami postępowania powoda na podstawie art. 102 k.p.c. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, a także oświadczenia pełnomocnika powoda- który jest również jego synem, a zatem jego oświadczenia są wiarygodne co do kwestii stanu wiedzy ojca- powód wiedział, iż po jego stronie nie nastąpiło zubożenie. Jednocześnie, przy orzekaniu Sąd uwzględnił fakt prawomocności nakazu zapłaty w części w której na rzecz powoda zasądzono koszty procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.